

NLBB Vereniging van Leesgehandicapten
Koningin Emmakade 198
2518 JP Den Haag
Tel. 070- 26 29 29 4
www.nlbb.nl
Den Haag, 14 mei 2013

Wij hebben vernomen dat er een consultatieronde is in verband met de nieuwe bibliotheekwet. Graag willen wij hieraan onze bijdrage leveren.

Wie zijn wij

De NLBB Vereniging is de belangenvereniging voor het lezen in aangepaste leesvormen, zoals gesproken, digitaal, braille en grote letter. Via projecten en activiteiten proberen we enerzijds leesgehandicapten te ondersteunen bij hun vraag naar aangepaste leesvormen en anderzijds publieke aandacht te vragen voor nut en noodzaak van aangepaste leesvormen. Prinses Laurentien is Beschermvrouw van onze vereniging. Onze missie: Onbeperkt Lezen.

De digitale ontwikkelingen bieden lezers met een leeshandicap nieuwe mogelijkheden.

De nieuwe bibliotheekwet, waarvoor nu de consultatieronde wordt gehouden, faciliteert met name de digitale ontwikkelingen ten gunste van de lezers in onze samenleving. Het is goed vast te stellen dat deze digitale ontwikkelingen er toe leiden dat allerlei aangepaste leesvormen veel beter en veel vaker beschikbaar komen. Wij noemen enkele voorbeelden:

- Gesproken boeken hoeven niet meer te worden beluisterd via een daisy-cd op een kostbare daisyspeler, maar zijn tegenwoordig via de computer of via een app eenvoudig via streaming techniek bij de dienst Aangepast Lezen te beluisteren.
- Groteletter lezers zijn veelal geholpen met de e-reader of i-pad, waarmee de lettergrootte van het digitale boek eenvoudig naar wens kan worden ingesteld.
- Onlangs introduceerde BNL een gratis app voor de mobiele telefoon, waarmee leden van de openbare bibliotheek digitale luisterboeken kunnen beluisteren, waarmee grote groepen lezers toegang krijgen tot het gesproken boek.

In het kader van de nieuwe bibliotheekwet brengen wij in het kader van de nieuwe bibliotheekwet drie aandachtspunten voor de doelgroep leesgehandicapten onder uw aandacht.

Alhoewel de nieuwe bibliotheekwet de positie van leesgehandicapten erkent en faciliteert, vinden wij het belangrijk een drie aandachtspunten te benoemen.

1. Toegankelijkheid van de digitale bibliotheek

U draagt de Koninklijke Bibliotheek verder te bouwen aan de landelijke digitale bibliotheek. Wellicht ten overvloede wijzen wij u erop bij deze ontwikkelingen goed toe te zien op de toegankelijkheid van deze digitale bibliotheek, zodat ook leesgehandicapten net zo eenvoudig als niet leesgehandicapte bezoekers digitaal toegang kunnen hebben tot de digitale informatie, documenten en lectuur.

2. Behoud van separate dienstverlening Aangepast Lezen

Voor NLBB Vereniging van Leesgehandicapten staat de missie “onbeperkt lezen” voor het eindbeeld dat leesgehandicapten net als “gewone lezers” kunnen participeren in de reguliere voorziening. Zolang dit eindbeeld niet is bereikt, hebben wij in Nederland een separate

landelijke georganiseerde dienstverlening nodig die de specifieke leesvormen (braille, grote letter, digitaal en gesproken) kan leveren.

Tot onze tevredenheid stellen wij vast dat met deze nieuwe bibliotheekwet de taak *“het verzorgen van een bibliotheekvoorziening van noodzakelijk omgezette werken voor personen met een handicap”* blijft bestaan. Thans is het onder de noemer “programma aangepast lezen” nog ondergebracht bij het Sector Instituut Openbare Bibliotheken. Wij gaan er vanuit dat de overdracht van deze taak naar de Koninklijke Bibliotheek plaatsvindt bij gelijkblijvende budgetten.

Wij wijzen u er op dat wij het van groot belang vinden dat er in de toekomst, in afstemming met de lezers die op deze leesvormen zijn aangewezen, goed wordt toegezien op de kwaliteit en ontwikkeling van de aangepaste leesvormen. Tot slot vinden wij het belangrijk dat de dienstverlening zo is ingericht en gepresenteerd, dat degenen die aangewezen zijn op aangepaste leesvormen geen drempels ervaren bij de toegang ervan.

3. Specifieke aandacht voor de braillelezer.

In Nederland is er een beperkte, overzichtelijke groep braillelezers. Voor deze specifieke groep lezers subsidieert u de dienstverlening voor zowel onderwijsdoeleinden als het vrije tijd lezen. Speciaal voor en/of op verzoek van deze groep lezers worden boeken, tijdschriften en studiemateriaal in braille omgezet.

Vanuit onze ledenwerkgroepen braille kwaliteit, braille promotie en braille educatie is er grote zorg of de rol en betekenis van braille in de toekomst wel voldoende geborgd is. Gebleken is dat de dienstverlening op dit gebied zich matig of eigenlijk niet doorontwikkeld heeft. Wij noemen enkele voorbeelden.

- Boeken die in braille moeten worden omgezet worden eerst handmatig gescand, vervolgens in India omgezet en na het printproces ZONDER EINDCONTROLE verzonden aan de lezer. De producent slaagde er tot nu toe niet in, ondanks beloften aan onze werkgroep braille kwaliteit, haar diensten te verlenen zonder stelselmatige fouten in het eindproduct.
- Specifiek maatwerk, zoals prentenreliefboeken met braille voor de beginnende lezertjes behoren niet tot het standaard product. Gelukkig wordt hier inmiddels middels een project, waarvoor externe fondsenwerving nog moet slagen, een voorzichtig begin gemaakt.
- Hoewel wij vanuit onze achterban diverse klachten vernemen, is de indruk dat die klachten bij de dienstverleners niet serieus genomen worden. In elk geval zijn er geen overzichten van aard en afkomst van de klachten, laat staan wat er mee is gedaan.

Wij pleiten voor één vraaggestuurde dienstverlening braille, die er in slaagt kwalitatieve, diverse brailleproducten te leveren die aansluiten bij de leesbehoeften van zowel de jongste braillelezertjes als de oudere braillelezers.

Tot slot

Indien er vragen zijn over onze reactie, dan zijn wij uiteraard van harte bereid om met een vertegenwoordiging van uw ministerie over de ontwikkelingen in het kader van aangepast lezen van gedachte te wisselen.

Met belangstelling zien wij uw reactie op onze inbreng in de consultatieronde tegemoet.

Met vriendelijke groet,

NLBB Vereniging van Leesgehandicapten

mr. J.F.W. (Hans) Smit

drs. Monique Oudshoorn-van Egmond

voorzitter

directeur